

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра інформаційних систем і технологій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан гуманітарно-педагогічного
факультету. Інна САВИЦЬКА
_____ 2023 р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри інформаційних
систем і технологій
Протокол № 10 від “16” 05 2023 р.
Завідувач кафедри
М. ШВИДЕНКО Михайло ШВИДЕНКО

”РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОП 061 «Журналістика»
Світлана ХАРЧЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЖУРНАЛІСТИКА ДАНИХ

спеціальність 061 «Журналістика»
освітня програма «Журналістика»
Факультет гуманітарно-педагогічний

Розробники: Тетяна ВОЛОШИНА, к.п.н., доцент, доцент кафедри інформаційних систем і технологій

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни «ЖУРНАЛІСТИКА ДАНИХ»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>061 «Журналістика»</i>	
Освітня програма	<i>Журналістика</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	3	
Семестр	5	
Лекційні заняття	30 год	
Практичні, семінарські заняття	год	
Лабораторні заняття	60 год	
Самостійна робота	90 год	
Індивідуальні завдання	год	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	6 год	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета полягає в отриманні студентом навичок використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення професійних завдань в журналістиці даних.

Навчальна дисципліна спрямована на отримання майбутніми фахівцями відповідного рівня фахово спрямованих теоретичних знань, формування та розвиток спеціальних умінь і практичних навичок з використання сучасних інструментів для пошуку, збору, обробки та аналізу великих даних з різних джерел, особливостей роботи з відкритими даними, а також здатність створювати різноманітні візуалізації та розповіді даних для оприлюднення та поширення на різних ресурсах, керування проектами журналістики даних від початку розробки до публікації цифрового контенту.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що

передбачає застосування положень і методів соціально-комунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК03. Здатність створювати медіапродукт.

СК04. Здатність організовувати й контролювати командну професійну діяльність.

СК05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПР05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.

ПР15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

ПР16. Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію.

ПР17. Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного та скороченого термінів денної (заочної) форми навчання;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1												
Цифрова безпека в журналістиці даних	11	2	4			5						
Відкриті дані: використання відкритих даних у журналістиці даних	8	2	4			2						
Microsoft 365 для журналістів: проектування та створення цифрового контенту	6	2	4									
Google Workspace в журналістиці даних: інструменти та можливості	6	2	4									
Використання текстових	30	2	4			24						

редакторів в журналістиці даних													
Аналіз тексту: використання програм для аналізу тексту та здійснення текстового майнінгу	6	2	4										
Інструменти та методи для ефективного керування проектами журналістики даних	6	2	4										
Разом за змістовим модулем 1	73	14	28			31							
Змістовий модуль 2													
Керування та аналіз журналістських даних в Microsoft Excel	16	2	4			10							
Візуалізація журналістських даних в Microsoft Excel	13	2	4			7							
Google Sheets для аналізу та візуалізації журналістських даних	11	2	4			5							
Вебскрапінг в журналістиці даних	6	2	4										
Аналітика і візуалізація журналістських даних в Power BI	21	2	4			15							
Інтерактивні візуалізації даних та дашборди в журналістиці даних	12	2	4			6							
Візуалізація інформації у журналістиці даних	13	2	4			7							
Інфографіка: створення ефективних візуалізацій з використанням даних	15	2	4			9							
Разом за змістовим модулем 2	107	16	32			59							
Всього	180	30	60			90							

4. Темі лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Цифрова безпека в журналістиці даних	4
2	Використання відкритих даних у журналістиці даних	4
3	Створення та поширення цифрового контенту з використанням Microsoft 365	4
4	Використання Google Workspace для створення та поширення різноманітного цифрового контенту	4
5	Використання текстових редакторів в журналістиці даних	4
6	Аналіз тексту: використання програм для аналізу тексту та здійснення текстового майнінгу	4
7	Керування проектами журналістики даних	4
8	Керування та аналіз журналістських даних в Microsoft Excel	4

9	Візуалізація журналістських даних в Microsoft Excel	4
10	Google Sheets для аналізу та візуалізації журналістських даних	4
11	Вебскрапінг в журналістиці даних	4
12	Аналітика і візуалізація журналістських даних в Power BI	4
13	Інтерактивні візуалізації даних та дашборди в журналістиці даних	4
14	Візуалізація інформації у журналістиці даних	4
15	Інфографіка: створення ефективних візуалізацій з використанням даних	4
Всього		60

5. Самостійна робота

Неформальна онлайн освіта на основі МВОК (проходження онлайн курсів на платформах масових відкритих онлайн курсів Prometheus, Coursera, Udemy)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Цифрова безпека журналістів та інших працівників медіа (Prometheus)	5
2	Модульний курс “Відкриті дані. Основи”. Модуль 1 “Відкриті дані для суспільної користі”	2
3	Курс «Work Smarter with Microsoft Word» (Coursera)	24
4	Курс «Work Smarter with Microsoft Excel» (Coursera)	17
5	Mastering Data Visualization: Theory and Foundations	5
6	Data Storytelling and Data Visualization [2022]	6
7	Visualization for Data Journalism (Coursera)	15
8	Курс «Work Smarter with Microsoft PowerPoint» (Coursera)	16
Разом		90

6. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Що таке журналістика даних і яку роль вона відіграє у сучасному журналістському процесі?
2. Які основні етапи включає журналістика даних?
3. Що таке цифрова безпека та які існують загрози у цифровій безпеці?
4. Що таке облікові записи та від чого їх необхідно захистити?
5. Фішинг як найпопулярніша атака на облікові записи
6. Що таке двофакторна авторизація?
7. Як працює комунікація в мережі?
8. Нешифроване та шифроване з'єднання з сайтами
9. Від чого захищають журналістські дані на різних пристроях? Ризики втрати інформації
10. Захист від втрати інформації – резервне копіювання
11. Захист пристроїв від дистанційних атак. Легальне програмне забезпечення
12. Оновлення програмного забезпечення та антивірус

13. Захист пристроїв від короткочасного фізичного доступу: пароль, блокування і сповіщення
14. Захист пристроїв від тривалого фізичного доступу: повнодискове шифрування й надійне видалення даних
15. Що таке відкриті дані та як їх використовують в журналістиці даних?
16. Які джерела даних доступні для журналістів і як їх збирати?
17. Як проводиться очищення та підготовка даних для подальшого аналізу?
18. Які інструменти використовуються для візуалізації даних у журналістиці?
19. Які методи аналізу даних застосовуються в журналістиці?
20. Які інструменти аналізу даних застосовуються в журналістиці?
21. Як виявляти та використовувати патерни та тренди у великих обсягах даних?
22. Як здійснювати факт-чекінг та перевірку достовірності даних у журналістиці даних?
23. Як розробляти історії на основі даних і розповідати їх за допомогою візуалізацій та графіків?
24. Як забезпечити конфіденційність та безпеку даних у журналістських проектах?
25. Як використовувати соціальні мережі та вебскрапінг для збору даних у журналістиці?
26. Як використовувати машинне навчання та штучний інтелект у журналістиці даних?
27. Як створювати інтерактивні інфографіки та веб-додатки для представлення даних?
28. Як здійснювати спільну роботу та обмін даними в команді журналістів даних?
29. Які інструменти створення розповідей даних використовують у журналістиці?
30. Як використовуються бази даних у журналістиці даних і як їх оптимально структурувати?
31. Які методи та інструменти використовуються для пошуку та обробки великих обсягів текстових даних у журналістиці?
32. Як використовувати мережі соціальних медіа для знаходження та аналізу публічних даних?
33. Які стратегії інтерв'ювання та опитування використовуються для збору даних у журналістиці?
34. Як аналізувати та відслідковувати тренди та популярні теми за допомогою аналітики соціальних медіа у журналістиці даних?
35. Як здійснювати кластерний аналіз для групування даних і виявлення спільних тематик у журналістиці?
36. Як розробляти інформаційні продукти, такі як дашборди, для візуалізації та поширення даних у журналістиці?
37. Як використовувати географічні дані для створення історій та картограм у журналістиці?

38. Як використовувати мультимедійні елементи, такі як фотографії та відео, для підсилення журналістських матеріалів на основі даних?

39. Як виявляти та вирішувати етичні питання, пов'язані з обробкою та використанням особистих даних у журналістиці даних?

40. Як використовувати інтерактивні інструменти для залучення аудиторії та залучення її до взаємодії з журналістськими матеріалами на основі даних?

41. Які вимоги до візуалізації даних в журналістиці та як створювати візуальні елементи, щоб ефективно передавати інформацію?

7. **Методи навчання.**

При викладанні навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

М1. Лекція (інтерактивна, проблемна)

М2. Лабораторна робота

М3. Проблемне навчання

М4. Проектне навчання (індивідуальне, малі групи, групове)

М5. Онлайн навчання

8. **Форми контролю.**

При викладанні навчальної дисципліни використовуються такі методи контролю:

МК1. Тестування

МК2. Контрольне завдання

МК3. Розрахункова робота

МК4. Методи усного контроль (індивідуальне, фронтальне, групове)

МК5. Екзамен

9. **Розподіл балів, які отримують студенти.** Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про введення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

10. Навчально-методичне забезпечення

1. Навчальний курс з дисципліни журналістика даних.
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4813>

11. Рекомендовані джерела інформації

2. Навчальна платформа Coursera. Режим доступу:
<https://www.coursera.org/>

3. Навчальна платформа edx. Режим доступу:
<https://enterprise.edx.org/nuolesou>

4. Навчальна платформа Prometheus. Режим доступу:
<https://prometheus.org.ua/>

5. Texty.org.ua. Режим доступу: <https://texty.org.ua/>

6. Claus O. Wilke. *Fundamentals of Data Visualization*. Режим доступу:
<https://clauswilke.com/dataviz/>

7. Bounegru, L. (Ed.), Gray, J., & Chambers, L. (Ed.) (2012). *Журналістика даних: Посібник: Як журналістам використовувати дані задля покращення своїх публікацій*. Texty.org.ua. <https://texty.org.ua/archive-books/40161/zhurnalistyka-danykh-posibnyk-40161/>

8. Create Custom Visualizations in Looker Studio. Режим доступу:
<https://codelabs.developers.google.com/codelabs/community-visualization?hl=en#13>

9. DataJournalism.com. Режим доступу: <https://datajournalism.com/>

10. Journalist Studio. Режим доступу: <https://journaliststudio.google.com/>